

TRÄSKYDD

AKTUELLT FRÅN TRÄSKYDDSinSTITUTET

ISSN 0284-8457

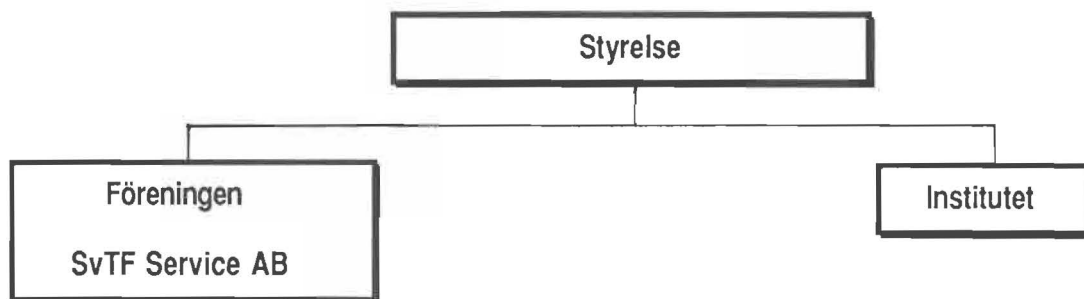
Nr 4

1993-06-16

NY ORGANISATION FÖR BRANSCHORGANEN

I samband med Träskyddsföreningens årsstämma presenterades ett förslag till framtida organisation för Träskyddsinstitutet och Träskyddsföreningen.

Den nya organisationen innebär att institutet och föreningen verkar vidare som två skilda juridiska personer men med gemensam administration och i princip gemensam styrelse. Institutets verksamhet bedrivs i vad man kan kalla en teknisk avdelning och föreningens i en "marknadsavdelning". Institutets arbetsuppgifter blir i huvudsak standardisering, miljöfrågor samt forskning och utveckling, medan föreningen i huvudsak skall arbeta med marknadsföring, medlems- och branschinformation samt omvärldsbevakning. Till föreningen knyts också ett servicebolag under namnet SvTF Service AB.

Tre fast anställda kommer att arbeta i den nya organisationen. Eva Esping fungerar som VD för samtliga enheter. Hon skall dessutom svara för den operativa verksamheten i föreningen. Jöran Jermer svarar för den operativa verksamheten i institutet och UllaBritt Kronberg blir assistent (administration, ekonomi, service) för de tre enheterna.

När det gäller institutets verksamhet i fortsättningen så är det ännu för tidigt att ge några säkra besked, då det bl a är avhängigt vilka ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Med hänsyn till de genomförda personalminskningarna blir hårda prioriteringar av arbetsuppgifterna nödvändiga. Ambitionen är emellertid att söka upprätthålla högsta möjliga aktivitet när det gäller standardisering, kvalitetskontrollfrågor, miljöfrågor samt "teknisk service".

JJ

NY STYRELSE FÖR TRÄSKYDD SINSTITUTET

Vid Svenska Träskyddsföreningens årsstämma på Öster-Malma jaktvårdsskola i Sörmland den 30 mars utsågs ny styrelse för institutet.

Den nya styrelsen har följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter:	Tore Peterson, ordförande Björn Henningsson Göran Bergman	Svenska Kommunförbundet, Stockholm Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala Ragn-Sells Miljörevision AB, Sollentuna
	Torvig Carlström Björn Frankson Tommy Karlsson Seemi Martinsson Pekka Moilanen	Gori AB, Vetlanda Domän Timber AB, Falun Svenska Träimpregnerings AB Suecia, Ludvika Vattenfall Transmission AB, Åsbro Rentokil Svenska AB, Helsingborg
Suppleanter:	Jan Siegbahn Rolf Simonsson Bengt Åsebol	Sveriges Bygg- och Trävaruhandels- förbund, Stockholm Hagge Såg AB, Ludvika AB Lisma Såg & Byggnadsvaror, Skogås
Till styrelsen adjungeras permanent:	Magnus Estberg Robert Feledy Ingvar Johansson Martin Järnland Rune Nilsson	Hickson Scandinavia AB, Stockholm Chemwood Alvesta AB, Alvesta Statens Provningsanstalt, Borås AB Bitus, Vetlanda Laporte Kemwood AB, Helsingborg

Ovan nämnda personer, med undantag för Ingvar Johansson, utgör också Träskyddsföreningens styrelse.

Ulf Wagenborg, Kraftverksföreningen, avböjde omval efter 3 år i styrelsen, liksom Hans Göransson, AB Tenhults Impregneringsverk, efter 5 år i styrelsen.

Till revisorer utsågs Robert Peterson, Bohlins Revisionsbyrå AB samt Bernt Bertilsson, Nya Jabo Träprodukter AB.

Styrelsen har inom sig utsett ett arbetsutskott (AU) bestående av Tore Peterson, Tommy Karlsson och Robert Feledy.

KENT NILSSON AVTACKAD

Kent Nilsson, som arbetat på institutet sedan 1986 och som han nu lämnar på den genomförda omstruktureringen, avtackades av arbetskamraterna med en gåva på sin sista arbetsdag den 30 april. På bilden ovan överlämnar Jöran Jermer gåvan till Kent.

NYA RAPPORTER FRÅN INSTITUTET

Meddelande nr 167 - Torkning av råa stolpar

I ett svensk-norskt projekt har möjligheterna att torka stolpvirke artificiellt före impregneringen undersökts.

I Norge och Sverige tryckimpregneras årligen 70-90 000 m³ ledningsstolpar. Därtill kommer ca 45 000 m³ stängselstolpar, stolpar till vägräcken etc.

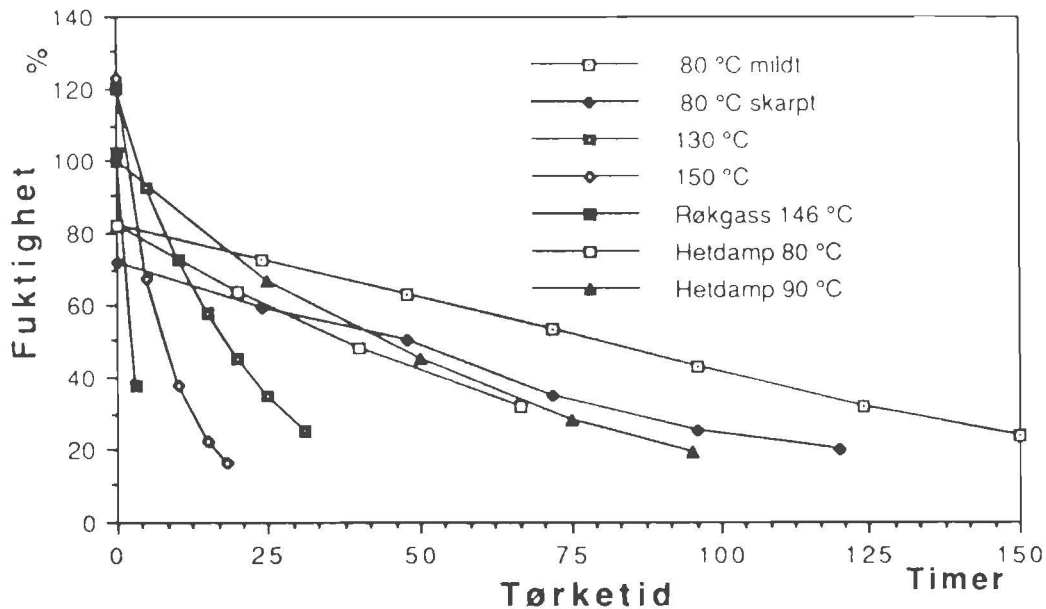
För att få en fullgod impregnering måste virket torka ned till en fuktkvot på ca 25% innan det impregneras. Torkningen utförs så gott som uteslutande utomhus och tar ca ett år. Denna långa torktid medför stora kostnader och dessutom risk för att virket angrips av vedförstörande svampar.

Genom litteraturstudier, egna försök och ekonomiska kalkyler har förutsättningarna för att utföra accelererad torkning av stolpvirke, utan försämrad impregnerbarhet och med minskad risk för biologiska angrepp, utretts.

Undersökningarna har omfattat torkning i luft vid 80°C, 130°C och 150°C, torkning i överhettad ånga under vakuum samt torkning i rökgas.

Resultaten av litteraturgenomgången och de genomförda undersökningarna visar att det är fullt möjligt att på kort tid genomföra accelererad torkning av stolpar från rått tillstånd till ca 25% fuktkvot med olika metoder och

med bibehållen impregnerbarhet. Vid 80°C är torktiden 125-150 timmar, i överhettad ånga under vakuum ca 80 timmar och vid 150°C endast 7-13 timmar.

Torktid och fuktighet för olika torkningsscheman för stolpar med en genomsnittlig diameter av 15-16 cm.

En ekonomisk bedömning av olika torkmetoder för stolpar visar att under vissa givna förutsättningar är friluftstorkning den mest kostsamma torkmetoden, ca 290 kr/m³, medan torkning i konventionell tork vid 80°C, røkgasuppvärmd tork vid 120°C och kondensationstork vid 70°C kostar 210-230 kr/m³. Torkning i överhettad ånga beräknas kosta ca 280 kr/m³.

Rapporten som är skriven av Sverre Tronstad, Norsk Treteknisk Institutt och Marie-Louise Edlund kan rekvideras från institutet. Använd gärna beställningskupongen på sista sidan.

Meddelande nr 168 - Jämförelse mellan gamla och nya metoder för att skydda trä

Under tre år har äldre (traditionella) och moderna ytbehandlings- och impregneringssystem jämförts vad gäller beständighet mot rötsvamp och missfärgande svamp samt den fuktavvisande förmågan hos behandlingssystemen.

Undersökningen omfattar ett urval traditionella och moderna träkyddsbehandlingar. Flertalet av medlen är bstrykningsmedel men även medel applicerade genom doppning samt olika industriella impregneringar ingår. Provnigen utfördes som ett fältförsök men även en mindre laboratorieprovning utfördes.

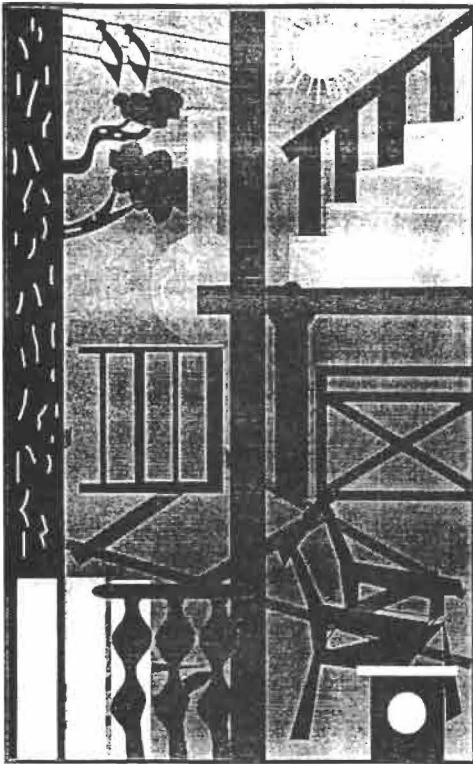
Resultaten visar att ytbehandling eller doppning ger ett visst men begränsat skydd mot missfärgande svampar. En sådan träskyddsbehandling måste därför upprepas regelbundet för att bibehålla den skyddande effekten. Några av de provade impregneringsmedlen ger ännu efter tre år ett gott skydd mot missfärgande svampar.

Ingen av de traditionella behandlingarna når upp till samma vattenavvisande effekt som de moderna, olje-baserade bstrykningsmedlen.

En utförlig redovisning finns i rapporten Träskyddsbehandlingar av Kent Nilsson. Rapporten kan beställas på kupongen sist i detta Aktuellt.

TRÄSKYDDSinSTITUTETS ÅRSREDOVISNING

ÅRSREDOVISNING 1992

SVENSKA TRÄSKYDDSinSTITUTET

Träskyddsinstitutets årsredovisning för 1992 har nyligen publicerats och distribuerats till berörda parter. Den som inte fått årsredovisningen eller vill ha ytterligare exemplar kan kontakta institutet, tel 08-790 98 52 (UllaBritt Kronberg). Beställningskupong på sista sidan kan också användas.

IMPREGNERINGSVERKSMATRIKEL OCH GODKÄNNANDELISTOR

En ny utgåva av Träskyddsinstitutets mycket användbara förteckning över samtliga impregneringsföretag i Sverige har publicerats liksom reviderade listor över företag anslutna till Statens Provningsanstalts kvalitetskontroll samt godkända träskyddsmedel.

De kan rekvireras från institutet. Använd gärna beställningskupong på sista sidan.

RÄTTELSEr TILL MATRIKELN

Det händer saker snabbt i den svenska träimpregneringsindustrin. Så snabbt att det redan skett förändringar i den förteckning över svenska träimpregneringsverk som utkom i maj 1993.

C-län, sid 6

TM K

EMBAB, Skutskärs Emballage AB

S A

Box 59

814 22 SKUTSKÄR

tel: 026-715 10, fax: 026-712 94

Verksamheten vid impregneringsanläggningen har överlåtits till

Skutskärs Trä AB
Nedre Arbetshusgatan 76 C
802 51 GÄVLE
tel: 026-716 88, fax: 026-716 88

S A, AB (anl i Skutskär)

Z-län, sid 26

TM K

Hissmofors Såg AB
Box 100
830 40 KROKOM
tel: 0640-104 00, fax: 0640-115 65

S A (anl i Östersund)

Verksamheten vid impregneringsanläggningen övertogs från det konkursdrabbade Jämtskogens Trä AB. Hissmofors Såg AB har nu beslutat att lägga anläggningen i "malpåse".

Meddela Träskyddsinstitutet så fort det sker förändringar i de uppgifter som finns införda i matrikeln eller om ni hittar andra fel i årets utgåva. Kontakta då UllaBritt Kronberg, tel: 08-790 98 52.

KN

TORKJOURNAL FRAMTAGEN

I anslutning till det torkavtal om eftertorkning av impregnerat trä som kvalitetskontrollanslutna impregneringsföretag kan teckna med Statens Provningsanstalt (SP), har Träskyddsinstitutet och SP tillsammans tagit fram en enkel torkjournal. Torkjournalen finns nu att beställa från Träskyddsinstitutet som block à 25 ark för 50:-/block. Medlemmar i Träskyddsföreningen erhåller 20% rabatt.

Om ni funderar på att beställa torkjournalen kontrollera att ni har tillräckligt med impregneringsjournaler hemma. Kanske är det dags att beställa några block av den också.

Om ni ännu inte gjort slag i saken och tecknat torkavtal med SP är det hög tid att i vart fall kontakta SP för att diskutera igenom företagets förutsättningar utifrån torkavtalets krav.

Var förutseende! Torrt impregnerat trä är helt klart en produkt för framtiden. Att som idag ofta är fallet sälja en produkt som inte är färdig för omedelbar användning håller inte i längden. Nöjda kunder är och har alltid varit en förutsättning för en långsiktig överlevnad för träimpregneringsindustrin likväl som för andra branscher. Idag är kunden dessvärre allt för ofta en besviken och orolig kund. "Det måste vara impregneringsmedel som stänker när jag spikar i träet och det är ju livsfarligt, det står det ju i tidningarna", är det säkert en allt större andel av konsumenterna som tänker. Ring SP idag!

KN

Varnar för behandlat virke

"Folk riskerar dö i cancer"

ÖREBRO

Att ha virke som har behandlats med kemiska medel för att skydda trä mot röta medför att giftiga ämnen sprids.

— De nya reglerna gäller för användning av impregnerat virke som är känt för alla.

miljö och hälsoskyddskontoret i Nora kommun.

Han har under våren tillsammans med personal från länets övriga kommuner och länsstyrelsen

ningen. Man måste helt enkelt överväga behovet. Många människor har giftigt trä i till exempel sina altaner, dörrar, balkonger och staket.

upp virke som är behandlat med arsenik, kvinn eller kresosot. Vid förbränningen sprids de giftiga ämnena. Ingen bör heller säga virket, eftersom sågspånet är farligt.

— Tyvärr är kunskapen om de nya reglerna bristfällig hos flera trävaruhandlare i Örebro län. Många handlare saknar informationsblad. Är någon tveksam kan han kontakta Kemikalieinspektionen som kan ge allmän information. Träskydd, säger Peter

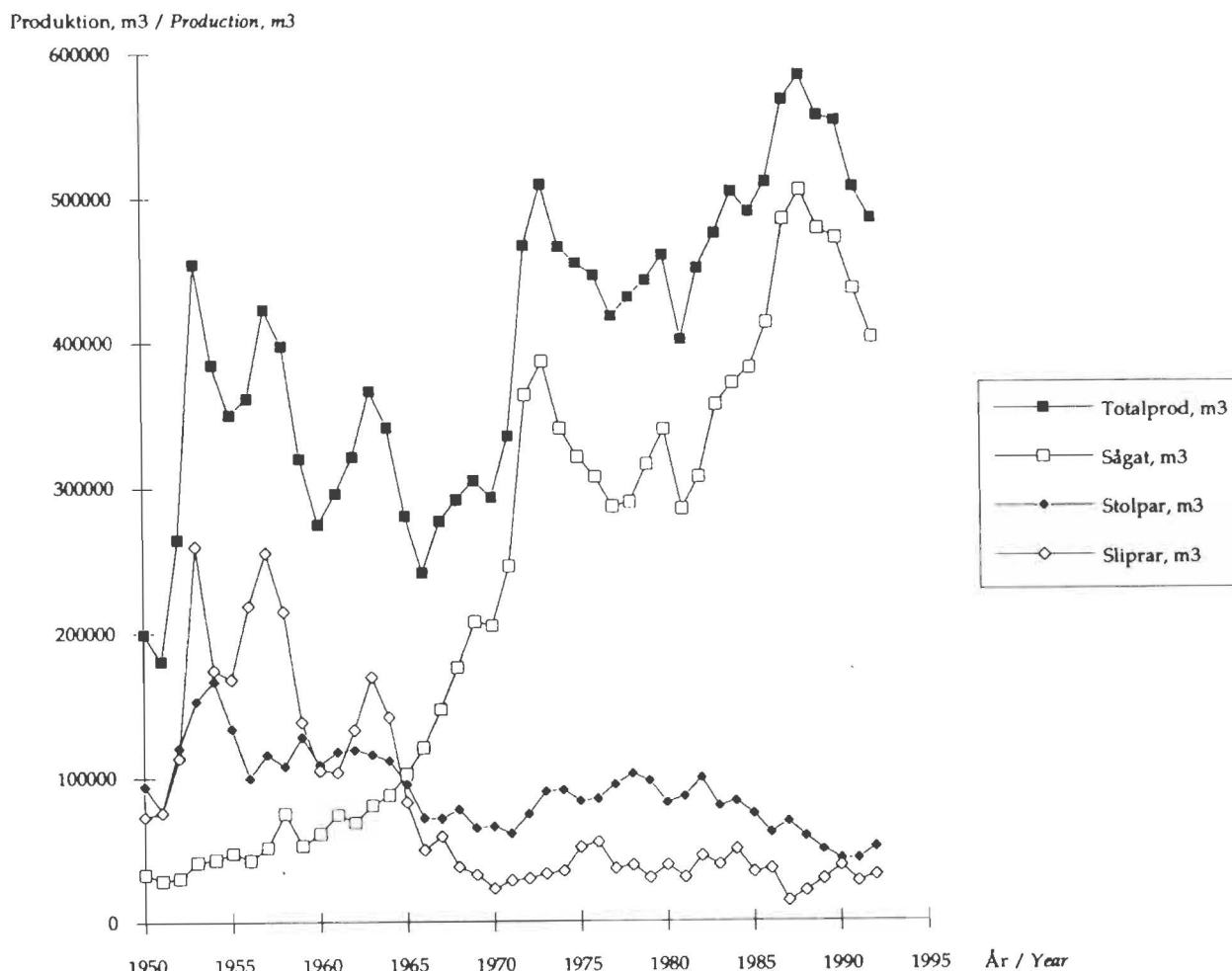
IMPREGNERINGSINDUSTRIN HÅLLER STÄLLNINGARNA TROTS LÅGKONJUNKTUR OCH SKÄRPTA MILJÖKRAV

Träskyddsinstitutets årliga statistik över producerade kvantiteter impregnerat trä har nyligen publicerats. Av denna framgår att produktionen visserligen minskat under 1992 men endast med 4 %. Branschens farhågor om ras i produktionen på grund av lågkonjunkturen och ikraftträdandet av Kemikalieinspektionens föreskrifter har därmed kommit på skam och få industrigrenar i landet, jämför med till exempel bilindustrin, torde kunna redovisa ett så förhållandevis positivt resultat. Visserligen har hemmamarknaden minskat med drygt 15% sedan 1991 men en ökning av exporten har kompenserat för detta.

Produktionen av sågat och hyvlat virke minskade med 8% jämfört med 1991. Kraftiga ökningar noteras för stängselstolpar, som ökade med 20% samt kreosotimpregnerade ledningsstolpar, som ökade med hela 26%! Totalt impregneringen av sliprar ökade under 1992. Ökningen var hela 17%.

Mera siffror och analyser redovisas i den kompletta statistiksammanställningen i Aktuellt nr 3, som kan fås från institutet. Använd beställningskupong på sista sidan.

JJ

Produktionen av impregnerat trä i Sverige 1950-1992 med fördelning på produktgrupp, m³.

NYTT PÅ STANDARDISERINGSOMRÅDET

Det råder fortsatt hög aktivitet när det gäller den europeiska standardiseringen på träskyddsområdet. Följande finns att rapportera:

Standarderna för riskklassificeringen EN 335-1 och EN 335-2 finns nu i svensk utgåva

Dessa båda standarder, där det s k riskklassbegreppet definieras och tillämpningen på massivträ beskrivs, har genom Träskyddsinstitutets försorg översatts till svenska och publicerats av SIS - Standardiseringskommissionen i Sverige.

Riskklasserna beskriver fem olika principiella användningsområden för träkonstruktioner i vilka risken för angrepp av träförstörande organismer är olika. Tanken bakom införandet av riskklasserna är att man med hjälp av dem lättare skall kunna välja ett för användningsområdet lämpligt träskydd enligt principen "inte mer träskyddsmedel än vad som behövs för att ge ett effektivt skydd".

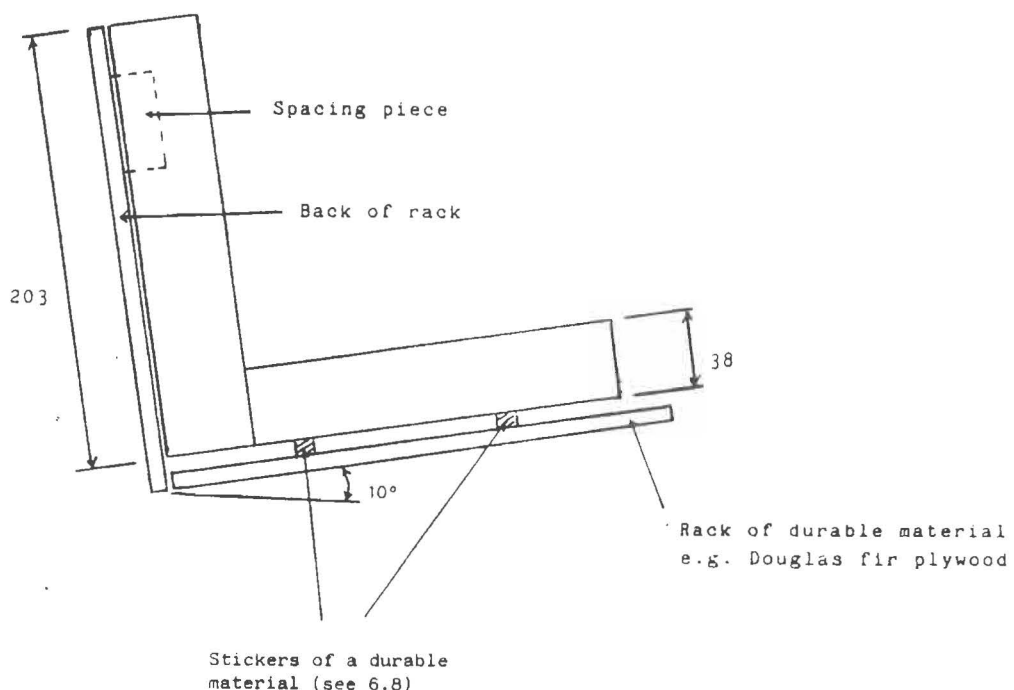
En tredje del av standarden, som gäller tillämpningen på träskivor, är under utarbetande och kommer att sändas ut på remiss under hösten eller i början av 1994.

För alla som projekterar träkonstruktioner är dessa standarder oumbärliga. De kan rekvireras från SIS. Använd gärna beställningskupong på sista sidan.

Den s k L-joint metoden fastställd

En metod för provning av träskyddsmedel för användning till virke ovan mark och som dessutom är ytbehandlat har nyligen fastställts av CEN. Standarden betecknas EN 330, Wood preservatives - Field test method for determining the relative protective effectiveness of a wood preservative for use under a coating and exposed out of ground contact: L-joint method.

Standarden kan rekvireras från SIS. Använd beställningskupong på sista sidan.

Princip för den s k L-joint metoden för provning av träskyddsmedel

Förslagen till standarder för impregnerat trä (prEN 351-1 och prEN 351-2) samt träskyddsmedel (prEN 599-1 och prEN 599-2) till slutlig omröstning resp andra remissomgång

Förslaget till europastandard för impregnerat trä, som utarbetats under Jöran Jermers ledning, kommer under hösten att sändas ut för slutlig omröstning till CENs (Comité Européen de Normalisation) medlemsländer.

Vid ett sista arbetsgruppsmöte i Lissabon 4-5 maj gjordes de sista justeringarna av texten i förslagets båda delar. I standardens del 1 definieras 9 inträngningsklasser, som i princip skall täcka behovet av olika kravnivåer i Europa för såväl ytlig behandling som impregnering. Riktlinjer ges också för hur upptagningen av träskyddsmedel skall specificeras, intern driftskontroll samt för märkning av det behandlade virket. I del 2 ges riktlinjer för hur prover skall tas ut för analys av inträngning och upptagning av träskyddsmedel.

De senaste förslagen i engelsk, fransk eller tysk version kan rekvireras från Träskyddsinstitutet, som också besvarar ev frågor rörande förslagen. Använd beställningskupong på sista sidan.

Förslaget till standard för träskyddsmedel har nu getts ut i en andra, omarbetad version. Efter remissbehandling kommer det ut på slutlig omröstning, sannolikt under våren 1994.

Den intresserade kan rekvirera förslaget från Träskyddsinstitutet. Använd beställningskupong på sista sidan.

JJ

NYTT OM TRÄSKYDDSMEDEL

I den senaste förteckningen över godkända träskyddsmedel skall man lägga märke till följande:

- **Kemwood K33 C-60** är i princip samma medel som Kemwood K33 typ C; leveransformen skiljer
- **Rentokil A/C33** har fått upptagningen i klass A höjd från 15 till 16 kg/m³ och i klass M från 30 till 32 kg/m³.
- **Tanalith MCB (3485)** är ett nytt krom- och arsenikfritt medel från Hicksons som godkänts för klasserna AB och B.
- **Kreosotolja** har fått upptagningar i klass AB. För kreosot enligt skandinaviska specifikationen, enligt WEI typ A och B samt kreosotolja MT gäller 90 kg/m³. För den s k kreosotolja K gäller 100 kg/m³.

VÄLBESÖKT INFORMATIONSDAG I BORÅS OM TRÄSKYDD I TYSKLAND

Statens Provningsanstalt, biträdda av Svenska Träskyddsinstitutet och Träinformation, anordnade en två-dagars informationsträff i Borås den 2-3 mars om export av träkomponenter till Tyskland. En betydande del av informationsträffen ägnades åt träskydd och impregnerat trä.

Jöran Jermer gav en sammanfattande redogörelse över läget beträffande kommande europeiska standarder på träskyddsområdet och Dr Rolf-Dieter Peek från Bundesforschungsanstalt für Forst- und Holzwirtschaft i Hamburg gav en grundlig och mycket uppskattad redogörelse (på svenska) för de regler som gäller för träskydd i Tyskland.

Såväl Jermers översikt som Peeks föredrag i svensk översättning finns samlade i en dokumentationspärm till det facila priset av kronor 500:- och som kan rekvireras från Provningsanstalten, 033-16 51 12, eller från Träskyddsinstitutet. Beställningskupong på sista sidan kan användas.

KURS FÖR BYGGVARUHANDLARE

Den 11 mars anordnade Järn- & Bygghandlarutbildarna en endagskurs om impregnerat trä för bygg- och trävaruhandlare vilken samlade ett 30-tal deltagare. Från institutet deltog Marie-Louise Edlund som föreläsare. Efter en grundlig genomgång av Hans Lundström från Lantbruksuniversitet i ämnet träkunskap och vilka biologiska skador som trä kan utsättas för redogjorde Marie-Louise för impregneringsprocesser, impregneringsstandarden, vilka medel som används och vilka egenskaper det impregnerade träet har och vilket underhåll som krävs. Lena Rosén från Kemikalieinspektionen och Marie-Louise informerade därefter för föreskrifterna för användningen av impregnerat trä och vad som gäller för olika led i hanteringen från impregneringen till slutanvändaren.

Till kursen togs ett kursmaterial fram som till viss del även användes vid den informationsträff som AB Bitus anordnade i Nybro den 26 mars.

ME

TRÄSKYDD - TEKNIK

Under vintern anordnade institutet tillsammans med Statens Provningsanstalt (SP) och föreningen tre temadagar under rubriken Träskydd - Teknik. Under dagen togs hot och möjligheter för impregnerat trä upp, de nya europeiska normerna som är på väg och framför allt vilka förändringar som branschen måste genomföra för att leva upp till Kemikalieinspektionens (KemI) föreskrifter som kommer att gälla fullt ut efter 1 januari 1994. Ingvar Johansson redogjorde för olika möjligheter att bygga till impregneringsutrustningen så att man kan växla mellan olika medel och medelsleverantörerna var inbjudna att redogöra för nya medel som kan användas ovan mark där de krom- och arsenikbaserade medlen får begränsad användning.

En kortfattad dokumentation från institutets och SPs inlägg under temadagarna finns att rekvirera från institutet för 50 kronor. Använd kupong på sista sidan.

ME

PÅMINNELSE TILL IMPREGNERINGSINDUSTRIEN: KOM IHÅG TILLSTÄNDEN VID MEDELSBYTEN ELLER ANDRA FÖRÄNDRINGAR I PRODUKTIONEN

I samband med temadagarna "Träskydd-Teknik" tidigare i år informerades bl a om vad impregneringsindustrin måste tänka på vid ett byte av träskyddsmedel. En checklista i bearbetad form fanns också med i den dokumentation från temadagarna som i efterhand skickades ut till deltagarna.

Det går inte att komma ifrån att det är mycket att tänka på. Det är lätt att något blir bortglömt. Något som absolut inte bör glömmas bort är att komplettera tillstånden för verksamheten eller i vissa fall skaffa nya tillstånd. Dessvärre har många glömt just detta. Ett antal impregneringsföretag impregnerar idag olagligt och lever därigenom farligt.

Yttre miljön

Länsstyrelsens miljöförvaldsenhet är den regionala myndighet som lämnar tillstånd för verksamheten enligt miljöskyddslagen. Tillstånden innehåller alltid vissa förutsättningar och begränsningar, som t ex vilket träskyddsmedel som får användas, maximal produktionsvolym m m. Ofta finns också ett kontrollprogram utarbetat med villkor för verksamheten. Byter impregneraren träskyddsmedel, från t ex ett CCA-medel till ett CCP-medel gäller inte automatiskt det gamla tillståndet. Impregneraren måste alltid anmäla medelsbytet i förväg. Oftast räcker det med denna anmälan. Något nytt tillstånd behöver i allmänhet inte sökas. Bytet kan dock i vissa fall medföra krav på kompletteringar eller ändringar i verksamhetens kontrollprogram. Anmälan om byte av träskyddsmedel måste göras även om verksamheten formellt inte är prövad enligt miljöskyddslagen.

I vissa län har kommunernas miljö- och hälsoskyddsförvaltningar övertagit tillsynen från länsstyrelsen. I dessa fall måste medelsbytet även anmälas till den kommunala förvaltningen.

Arbetsmiljön

Arbetarskyddsstyrelsen (ASS) lämnar tillstånd för impregneringsföretag att använda träskyddsmedel som av Kemikalieinspektionen placerats i behörighetsklass 1, vilket t ex inbegriper alla krombaserade träskyddsmedel. Även detta tillstånd ges för specifika medelstyper vilket innebär att företaget vid ett medelsbyte måste söka ett helt nytt tillstånd! Det räcker alltså inte med en enkel anmälan enligt ovan. ASS-tillstånden är dessutom tidsbegränsade till tre år. Det är impregneraren som på eget initiativ måste bevaka när tillståndet löper ut, och om förlängning önskas, i god tid (minst fyra månader) ansöka om förlängt tillstånd.

Vid en genomgång nyligen av de tillstånd som Arbetarskyddsstyrelsen beviljat visade det sig att anmärkningsvärt många impregneringsföretag glömt att förlänga sina tillstånd. Många impregnerar idag dessutom med en annan träskyddsmedelstyp än den de har tillstånd för. I båda fallen impregnerar företagen olagligt!

Eftersom Arbetarskyddsstyrelsens tillstånd också kräver att det finns behörighetsutbildad personal på arbetsstället kan det även vara idé att kontrollera att företaget uppfyller det villkoret. Kontrollera att den/de person/-er som har behörighet inte har slutat.

Nästa behörighetsutbildning arrangeras av Arbetarskyddsstyrelsen i v 46, 1993. Planera in veckan redan nu! Inbjudan kommer att skickas ut efter sommaren. Finns endast en person med behörighet på företaget blir det problem om personen ifråga blir långvarigt sjuk, slutar sin anställning eller är långvarigt bortrest o s v.

Kontrollera företagets tillstånd och att de är giltiga för den verksamhet som bedrivs idag. Det gäller både Länsstyrelsens och Arbetarskyddsstyrelsens tillstånd. Räkna med att myndigheterna kommer att lägga allt större resurser på inspektioner och kontroller av den svenska impregneringsindustrin framöver. Då är det säkrast att tillstånden är i sin ordning! Är något oklart kontakta respektive myndighet.

Behövs nytt ASS-tillstånd eller förnyelse av det som gått ut kontakta Maria Dalin-Cronholm (tel: 08-730 92 61) eller Michael Ressner (tel: 08-730 92 63). Blanketter får ni från Arbetarskyddsstyrelsen eller från Träskyddsinstitutet.

KN

MASTIGT LYFT FÖR VASA OCH PRESTIGE- FYLLT UPPDRAG TILL PROLIGNUM

För- och storundermasterna är de understa sektionerna och vad som finns kvar av Vasas master. Nu har ett mastigt projekt tagit sin början på Vasamuseet. Målet är att Vasa från våren 1994 skall visas med "stående underrigg" så som skeppen såg ut i vintervila. Den som tidigare sett Vasa i det nya museet kommer knappt att känna igen henne nu. Master, bogspröt och tågvirke fyller mer och mer ut luftrummet kring skeppet.

Bogsprötet, till en tredjedel i original, sattes upp förra hösten. I februari i år lyftes förundermasten på plats inför ett stort pressuppbåd. Den rejäla fura som en gång blev förundermast var angripen röta och bröts redan vid förlisningen. Inför uppsättningen av förundermasten var man på Vasas konserveringslaboratorium naturligtvis angelägen om att redan etablerade svampangrepp skulle stoppas och framtida angrepp förhindras. Därför fick masten skarvas vid brottytan och dess nedre sex meter impregneras med stavar av bor. För impregneringsarbetet kontaktades landets ledande företag på s k depåimpregnering, Prolignum AB i Jönköping. Företagets ägare Paul-Erik Dickèr fick det ansvarsfulla och samtidigt prestigefyllda uppdraget att planera och leda impregneringen. Denna utfördes med träskyddsmedlen Impel borstavar och Boracol i sammanlagt 93 depåer. Dessutom behandlades mastens mantelyta med Boracol 10Rh.

När förundermasten sattes den på plats stagades den provisoriskt. De riktiga vanten och stagen görs i ordning i en riggarverkstad vid Vasas köl. Riggarnas arbete, som pågår inför publik, kommer att räcka länge. Totalt slukar riggen drygt fyra kilometer tågvirke, specialbeställd hampa från Tyskland. Över hälften av de 22 block och 112 "jungfrur" som används är originaldelar som återfanns på Vasa vid bärgningen.

JJ

NYHETER I KORTHET

- Förmälig handbok om träskydd i tropikerna

Professorerna Hubert Willeitner och Walter Liese vid Bundesforschungsanstalt für Forst- und Holzwirtschaft i Hamburg har ställt samman en utmärkt handbok om träskydd i tropikerna. Den vänder sig till impregneringsföretag, trähustillverkare och entreprenadföretag som har uppdrag i tropikerna. Boken är skriven på engelska med titeln *Wood Protection in Tropical Countries* och kan beställas från förlaget under adress:

TZ-Vertriebsgesellschaft mbH
Postfach 1164
D-6101 Rossdorf 1
Tyskland

- Kemikalieinspektionen prövar behovet av vissa träskyddsmedel

Vid Kemikalieinspektionens bekämpningsmedelsenhet görs under 1993 en fördjupad granskning av ett antal äldre träskyddsmedel godkända för industriell tryck- eller vakuumimpregnering, bl a CCA-medlen, organotenmedlen och kreosot. Granskningen omfattar förutom en bedömning av medlens egenskaper och risker från hälso- och miljösynpunkt även en prövning av den biologiska effektiviteten och behovet av medlen. Vid den slutliga risk-nyttavärderingen av varje medel kommer Kemikalieinspektionen även att ta ställning till alternativa medel och metoder som är fördelaktigare från risksynpunkt och som har en jämförbar bekämpningseffekt. Medel med egenskaper och effekter som innebär lägre hälso- och miljörisker vid avsedd hantering kan då framstå som lämpliga alternativ även om bekämpningseffekten blir något försämrad.

Fockmasten snart på plats, sedd från övre däck mot galjonen. Bogspröt skymtar i fonden, gångspel och gretingar (gallerverken) i förgrunden.
Foto: Edvard Koinberg

Den som har några synpunkter beträffande ovanstående kan med fördel kontakta Kemikalieinspektionen, Lena Rosén, tel 08-730 57 00.

- **Effekterna av restriktionerna beträffande arsenik- och kromföreningar i träskyddsmedel**

Träskyddsinstitutet har på förfrågan från Kemikalieinspektionen redovisat fakta och synpunkter beträffande ovanstående till inspektionen. Bl a konstaterar institutet att ingen anläggning har under 1992 bytt från ett CCA-, CCP-, CCB- eller CC-medel till ett medel utan vare sig krom eller arsenik. Produktionen av trä impregnerat med krom- och arsenikfria medel har t o m minskat under 1992! En intressant uppgift som redovisas är att man för CCA-impregnerat sågat och hyvlat virke för hemmamarknaden kan notera praktiskt taget en halvering av produktionen sedan 1989.

- **Otillåtna träoljor**

I ett cirkulär till färgbranschen noterar Kemikalieinspektionen att vissa leverantörer markandsför träoljor som röt- och mögelskyddande genom tillsatser av olika fungicider.

En produkt som marknadsförs på detta sätt måste vara godkänd som bekämpningsmedel av Kemikalieinspektionen. Avsteget från kravet på godkännande av konserveringsmedel avser endast sådant som är avsett att användas som konserveringsmedel för kemiska produkter som sådan och gäller inte för ett medvetet tillsatt överskott av konserveringsmedel med syfte att få effekt för det behandlade materialet.

Enligt Kemikalieinspektionens uppfattning strider det mot bestämmelserna i förordningen om bekämpningsmedel att marknadsföra träolja, som inte är godkänd som bekämpningsmedel, med argument som

- innehåller antimögemedel som verkar mot mögelsvampangrepp
- motverkar angrepp av mikroorganismer
- skyddar effektivt mot svamp och röta
- innehåller tillsatser som minskar risken för mögelangrepp
- innehåller svamp- och mögelhämmande fungicider, eller
- liknande påståenden om bekämpningseffekt

Företag som fortsätter sådan marknadsföring även nästa säsong kan meddelas försäljningsförbud med stöd av lagen om kemiska produkter.

Träskyddsinstitutet välkomnar Kemikalieinspektionens åtgärder i denna fråga.

- **Bra att veta om impregnerat trä**

Träinformation har inför årets Bygg i Trä kampanj givit ut en informativ broschyr om impregnerat trä. Underlaget till broschyren har tagits fram av Träskyddsinstitutet.

MITT LIV SOM TRÄSKYDDSANSTÄLLD

Den 30 april 1993 slutade jag min anställning vid Svenska Träskyddsinstitutet för att påbörja en fyraårig forskarutbildning på Sveriges Lantbruksuniversitet, institutionen för virkeslära i Uppsala. Jag kommer där att arbeta med att utveckla metoder för att mäta röttsvampars aktivitet i trä, framförallt i trästolpar.

Jag anställdes på Träskyddsinstitutet 1986 efter avslutade studier i Uppsala. Första gången jag arbetade vid Träskyddsinstitutet var dock redan i januari 1981, då som praktikant. Under studietiden 1982-1985 arbetade jag med diverse löpande projekt under terminerna och med lite av varje under både korta och långa ferier.

När jag ser tillbaka på de år jag arbetat på Träskyddsinstitutet slås jag av den mängd människor jag mött och arbetat ihop med i olika sammanhang.

Något som jag satt särskilt stort värde på är kontakterna med impregneringsindustrin, framför allt i samband med den årliga insamlingen av produktionsstatistiken. Dessa kontakter har varit oerhört värdefulla och berikande.

Det har också givit stor tillfredsställelse att kunna hjälpa impregneringsföretagen med både stora och små problem med produktionen, träskyddsmedel, kunder, massmedia, myndigheter m m. Att dessutom ha fått möjlighet att arbeta med information och utbildning på en mängd olika plan har också varit ett givande inslag i mitt arbete.

Jag vill med dessa korta rader passa på att tacka alla verksamma inom den svenska impregneringsindustrin och alla andra som jag haft förmånen att få arbeta tillsammans med under mina år vid Träskyddsinstitutet. Ett särskilt tack till Ingvar Johansson, SP för ett särskilt givande samarbete under alla år. Många och långa telefonsamtal blev det!

Jag vill alldeles särskilt rikta ett varmt tack för den fina kamratskap som alltid genomsyrat arbetet vid Träskyddsinstitutet, för allt jag lärt mig och för att jag haft förmånen att få arbeta tillsammans med Jöran, Marie-Louise, UllaBritt och Tore!

Vem vet, våra vägar kanske korsas någon gång i framtiden! Tills dess, lev väl. Vi ses!

Med varma sommarhälsningar

NIO ÅR PÅ INSTITUTET

Den nyligen genomförda omorganisationen på institutet, vilken innebär att tonvikten i fortsättningen skall läggas på säljfrämjande aktiviteter, har medfört att min tjänst blivit överflödigt och jag slutar därför vid halvårsskiftet och har semester under juni.

Under nio år i branschen har jag knutit många trevliga kontakter med impregnerare, myndigheter som på olika sätt handhar impregneringsfrågor samt kollegor i Sverige och i andra länder. Genom alla de frågor som vi får ta hand om på institutet har jag dessutom haft en nära kontakt med "verkligheten" och med de frågor som vållar huvudbry, allt ifrån underhållsfrågor för impregnerat trä till regler i andra länder. Även om jag åtminstone den närmaste tiden antagligen kommer att syssla med impregneringsfrågor kommer jag att sakna den dagliga kontakten med branschen.

Ibland kanske de som är verksamma inom träskyddsindustrin har svårt att se kopplingen mellan forsknings- och utredningsarbete och den direkt matnyttiga information som institutet har tagit fram till industrin. Men erfarenheterna från institutets forsknings- och utredningsverksamhet har varit en förutsättning för att exempelvis ta fram fixeringskurvorna för CCB, CCP och CC-medel, som fått stor spridning i industrin, och för att kunna kommunicera med myndigheter och kunna ge riktiga svar på alla de frågor som kommer till institutet.

En del av arbetet som varit mycket stimulerande är undervisningen på olika nivåer. Det är ju ett sätt att sprida kunskap om ett material som annars "kommer bort" i utbildningen. Jag tror dessutom att ökad kunskap är ett sätt att marknadsföra materialet impregnerat trä.

Jag vill tacka alla dem som jag har kommit i kontakt med och som gjort att mitt arbete har känts roligt och meningsfullt. Tack!

NORDISKA TRÄSKYDDSRÅDET 1993

Sekretariat

NTRs sekretariat har t o m utgången av 1994 följande adress:

Nordisk Træbeskyttelsesråd
c/o Erik Borsholt
Box 141
DK-2630 Tåstrup
Danmark

Tel: Int + 45 42 99 66 11
Tel: Int + 45 43 99 66 11 (dec 1993)
Fax: Int + 45 43 71 02 28

NTRs sekretariat för ekonomiska frågor och handläggande av godkännanden av träskyddsmedel är:

Nordiska Träskyddsrådet
c/o Lahontorjuntayhdistys ry - Träskyddsföreningen rf
Hietalahdenranta 15 A 8
SF-00180 Helsingfors
Finland

Tel: Int + 358 0 61 13 22
Fax Int + 358 0 61 19 22

Ordförande och sekreterare

Ordförande: Dir Bjarne Lund Johansen
Sekreterare och tillika ordförande i teknikerggruppen: Cand silv Erik Borsholt

Postgirokonto

NTRs postgirokonto för godkännandeavgifter är 418 19-7 i Finland.

Avgifter

1. Avgifterna för godkännande, förnyelse samt omvärdering av träskyddsmedel är under 1993:

Grundavgift per träskyddsmedel	FIM	10 000
Årsavgift per träskyddsklass	FIM	700
Administrationsavgift	FIM	1 300
Förnyelseavgift	FIM	7 500
Omvärderingsavgift	FIM	5 000

2. Avgifterna för provning av träskyddsmedel är under 1993:

Provning i markkontakt enligt EN 252	SEK	90 000
Provning i havsvatten enligt EN 275	SEK	110 000
Avgift för lägesrapport	SEK	5 000
Avgift per år för att hålla resultaten konfidentiella fr o m år 6 t o m som längst år 15	SEK	5 000

NORDISKA TRÄSKYDDSDAGAR 1993

arrangeras

12 - 13 november

på konferenscentret
SCANTICON - BORUPGAARD

utanför Helsingör i Danmark

Ankomst förväntas under eftermiddag/kväll den 11 november

PROGRAM OCH ANMÄLNINGSHANDLINGAR UTSÄNDS INOM KORT

Arrangörer:

**Nordiska Träskyddsrådet
och
Trærådet Træbeskyttelsesudvalg**

NORDISKA TRÄSKYDDSDAGAR 1993

Årets **Nordiska Träskydds dagar** anordnas av Nordiska Träskyddsrådet och Trærådets Træbeskyttelsesudvalg den 11-13 november på konferenscentret *Scanticon - Borupgaard* vid Helsingør i Danmark. Program och anmälningshandlingar utsänds inom kort.

Boka dagarna nu!

NTRs ÅRSREDOVISNING 1992

Nordiska Träskyddsrådets årsredovisning för 1992 har publicerats och kan fås från Träskyddsinstitutet. Beställ genom kupong på sista sidan!

VIKTIG NYHET: TILLÄGG TILL REGLERNA FÖR GODKÄNNANDE AV TRÄSKYDDSMEDEL SAMT KVALITETSKONTROLLEN

Nordiska Träskyddsrådet beslutade vid sitt senaste möte den 3 maj att införa vissa tillägg till reglerna för godkännande av träskyddsmedel (NTR Dokument 1.2.1.) samt reglerna för kvalitetskontroll av impregnerat trä (NTR Dokument 1.6.1.).

NTR Dokument 1.2.1.

Tilläggen omfattar följande:

- **Pkt 5.2** Kraven till upptagning av träskyddsmedel anges nu med en decimal, t ex 6,0 kg/m³
- **Pkt 5.3** Andra komponenter än de aktiva komponenterna får variera $\pm 10\%$ från den nominella sammansättningen angiven i NTRs godkännandebevis. Krom anses i detta sammanhang som varande en aktiv komponent.
- **Pkt 4.4** De aktiva komponenternas inträngning i träet skall vara enkla att bestämma med hänsyn till den interna och externa kontrollen.

Aktiva komponenter som själva färgar träet uppfyller detta krav.

Ofärgade aktiva komponenter uppfyller kravet:

- om de kan påvisas med en färgreaktion, som kan utföras på ett enkelt sätt och under fältmässiga förhållanden
- om träskyddsmedlet har en tillsats av ett färgämne och det är dokumenterat att aktiv komponent och färgämnet har samma inträngningsdjup i träet samt att färgämnet är beständigt i det impregnerade träet i minst ett halvår.
- om träskyddsmedlet har en tillsats av ett spårämne och det är dokumenterat att spårämnet

och aktiv komponent har samma inträngningsdjup i träet samt att spårämnet kan påvisas i det impregnerade träet minst ett halvår efter impregneringen med en färgreaktion som kan utföras på ett enkelt sätt under fältmässiga förhållanden.

NTR Dokument 1.6.1.

Tilläggen gäller dels mätning av upptagningen av kreosot, dels märkning av impregnerad gran samt stolpar av det amerikanska träslaget *Western Red Cedar*.

- **Pkt 4.2** Kreosotimpregnerat trä: Prover för kontroll av upptagningen kan tas när materialet har svalnat efter impregneringen och intill en månad därefter. Eventuell mätning i äldre material korrigeras efter känd avdunstningskurva, t ex F G Evans och B Nossen: *Fastsettelse av en analysefaktor for kreosot-analyse ved ekstraksjon pga innvirkning av stolpens alder, sted for prøveuttak og ekstraktionsmiddel*, NTI 1984 (Arbeidsrapport 51506)
- **Pkt 5** Märkning av impregnerat trä med avseende på NTR-rekommendationerna nr 5-9 Impregneringsföretag som är anslutna till någon av de nordiska kontrollordningarna och som har separat avtal om kontroll med avseende på en eller flera av NTR-rekommendationerna 5-9 kan styck- eller buntmärka de impregnerade produkterna, som uppfyller kraven i rekommendationerna, enligt särskilda regler, som finns redovisade i ett särskilt tillägg till NTR Dokument 1.6.1.

Som exempel visas hur impregnerade fönster av gran kan märkas:

Tilläggen till NTR 1.2.1. och NTR 1.6.1. kan rekvideras från Träskyddsinstitutet. De finns ännu endast i en upplaga på danska men kommer att översättas i sin helhet till svenska efter sommaren.

KALENDERN

1993

29 juni - 2 juli	Convention '93 British Wood Preserving and Damp Proofing Association Cambridge, England
22 - 26 augusti	Congress 1993 Western European Institute for Wood Preservation Edinburgh, Skottland
11 - 13 november	Nordiska Träskydds dagar Nordiska Träskyddsrådet Helsingör, Danmark
15 - 18 november	Behörighetskurs för hantering av klass 1 träskyddsmedel Arbetarskyddsstyrelsen Solna

RAPPORT FRÅN IRGs KONFERENS I USA

1993 blev året då *The International Research Group on Wood Preservation (IRG)* fick en ny struktur vad gäller uppdelningen i ämnesområden, sektioner, och ny profil på sitt årliga möte. Ämnesområdena är Biologi, Provningsmetoder, Träskyddskemikalier, Processteknik och Miljö. Miljöfrågor var tidigare inordnade under en arbetsgrupp, Träskyddsmedel och metoder, men anses nu världen över vara så viktiga att de fått en egen sektion. Under 1993-94 fungerar Marie-Louise Edlund som ordförande för denna viktiga sektion.

Programmet för det årliga mötet som ägde rum utanför Orlando i USA 17-21 maj, omfattade dels föredrag i plenum, dels, och framför allt, korta presentationer i arbetsgrupper med mycket tid för diskussioner. Bland de ca 220 deltagarna märktes stor tillfredsställelse med den nya strukturen.

Marie-Louise Edlund, ordförande i IRGs miljösektion, omgiven t v av IRGs president, dr Anthony F Bravery, Storbritannien, samt vice ordföranden i miljösektionen, prof Paul Cooper, Kanada.

Miljöfrågor i fokus

Trots att det tidigare under våren hållits ett miljömöte i IRGs, CTBAs (Centre Technique du Bois et de l'Ameublement) och AFPBs (Association Française pour la Preservation du Bois) regi hade ett flertal uppsatser om miljö och träskydd kommit till årets ordinarie IRG-möte.

Hantering av avfall från impregneringen och av utranterat impregnerat trä behandlades i inte mindre än fem dokument. Kontrollerad förbränning framstår som det mest attraktiva sättet att ta hand om gammalt impregnerat virke, framför allt om man kan ta tillvara den frigjorda energin. I andra länder där utbyggnaden av bra förbränningsanläggningar inte är så omfattande som i t ex Sverige diskuterar man andra metoder som t ex att laka ur impregneringsmedlen från träet och återanvända kemikalierna.

"Urlakning under brukstiden" var temat för en av arbetsgrupperna som Marie-Louise Edlund höll i och där bl a svenska och norska resultat från urlakningsstudier på fältförsöksstavar presenterades och diskuterades. Urlakningen av träskyddsmedel är en viktig parameter såväl för beständigheten av impregneringen som för miljön och det ansågs viktigt att både de pågående svensk-norska försöken fortsätter och att den sammanställning som Marie-Louise påbörjat om urlakningsstudier i olika länder fullföljs.

En fråga som togs upp vid ett flertal tillfällen och som föreslogs ingå i miljösektionens fortsatta arbete var nedbrytningen av organiska fungicider och vilken miljöpåverkan dessa nedbrytningsprodukter har. Det framhölls att det inte är självklart att nedbrytningsprodukterna är mindre giftiga än den ursprungliga fungiciden.

Utvecklingen på träskyddsmedelsområdet

I ett intressant dokument som presenterades i sektionen Träskyddskemikalier, redogjorde professor Michael Barnes, Mississippi State University för utvecklingstrender inom träskyddsmedelsforskningen.

De utvecklingslinjer man för närvarande kan skönja på träskyddsmedelssidan är:

- förbättringar av CCA- och kreosotsystemen samt systemen för organiska träskyddsmedel
- utveckling av krom- och arsenikfria alternativ. Här kan man särskilja
  - system med bor
  - system med kombinationer av koppar och någon annan fungicid
  - system med enbart organiska komponenter
- modifiering av trä

a) Utveckling av befintliga system

När det gäller CCA-medlen så pågår förhållandevis mycket forskning internationellt. Av särskilt intresse är arbeten som syftar till att utveckla system för samt förbättra medlens fixering. Tillsatser av komponenter som gör virket vattenavvisande har på senare tid börjat användas i bl a USA.

Vad gäller lösningsmedelsbaserade system har framför allt arbetsmiljöproblemen framtvingat en utveckling mot att så långt det är möjligt sluta systemen för att minimera emissionerna till omgivningen.

På medelssidan kan man förvänta sig att mikroemulsioner med organiska fungicider till en del kommer att ersätta de lacknaftabaserade systemen.

b) Utveckling av krom- och arsenikfria alternativ

System med bor som huvudsaklig aktiv komponent

För system baserade på bor som huvudsaklig aktiv komponent studeras möjligheten att förbättra fixeringen samt att kombinera träskyddsmedlet med vattenavvisande komponenter för att reducera urlakningen. Nya impregneringstekniker (t ex vapour phase boron treatments) studeras också. De borbaserade systemen torde inom överskådlig framtid endast kunna användas för komponenter ovan mark med måttliga krav på beständigheten.

System med kombinationen koppar- annan aktiv komponent

För utvecklingen av alternativa träskyddsmedel på kort sikt synes den för närvarande förhärskande filosofin vara att kombinera koppar med någon annan aktiv komponent. Några av de system som är mest aktuella är:

- kombination med bor
- kombination med alkylammoniumföreningar (AAC) och liknande ämnen

AAC bedömdes i slutet av 70-talet ha en stor potential som träskyddsmedel och t o m kunna ersätta CCA. Detta visade sig vara en felbedömning. AAC är emellertid fortfarande aktuellt och flera medel med kombination koppar-AAC är under utveckling.

- kombination med triazol

Triazolerna är en grupp organiska fungicider som är på väg att få stor användning som träskyddsmedel såväl "ensamma" som i kombination med koppar.

- kombination med lignin

System med enbart organiska komponenter

Triazolerna, som nämnts ovan, samt klortalonil, är några aktiva ämnen som träskyddsmedelstillverkarna arbetar med för närvarande.

c) Kemisk modifiering

Av intresse på lång sikt är naturligtvis om man genom kemisk modifiering kan förbättra träets beständighet så att den blir i nivå med vad dagens bästa träskyddsmedel kan ge. Vägen dit måste emellertid bedömas som både svår och lång.

Acetylering är det system man har mest och bäst kunskaper om. Begränsade kunskaper om långtidseffektiviteten och höga kostnader för behandlingen har medfört att kommersiella tillämpningar av någon betydelse hittills saknas.

Under mötet presenterades dessutom i olika sektioner forskningsresultat för den mycket specifika produktgruppen stolpar.

Situationen i Sverige väckte förvåning

Informationen om förändringarna inom Träskyddsinstitutet hade nått flera deltagare på IRG-konferensen. Med tanke på institutets internationellt goda renommé väckte det en viss förvåning att forsknings- och utredningskapaciteten i stort sett skärs bort helt.

Kontakta gärna IRGs sekretariat, Jöran Jermer, 08-10 14 53, för mera information om vad som presenterades på konferensen samt dokumentbeställning.

ME

IRGs KONFERENS 1994

The International Research Group on Wood Preservation (IRG) håller sin årliga konferens nästa gång på Bali i Indonesien 29 maj - 3 juni 1994. Anmälningshandlingar och information om konferensen kommer att distribueras under senare delen av hösten. Kontakta gärna IRGs sekretariat, Ylva Seljemo 08-10 14 53, om Du är intresserad av konferensen.

PUTRI BALI HOTEL NUSA DUA
BALI - INDONESIA
MAY 29 - JUNE 3 1994

IRGs MILJÖKONFERENS I CANNES

8-9 februari hölls ett miljömöte i Cannes i södra Frankrike. Organisatörerna var IRG, CTBA (Centre Technique du Bois et de l'Ameublement) och AFPB (Association Française pour la Preservation du Bois). På mötet presenterades 34 dokument och flera postrar med skilda vinklingar på träskydd och miljö. Dokumentationen som är på engelska och i vissa fall på franska kan beställas från IRG-sekretariatet. Använd gärna beställningskupongen sist i Aktuellt. Nedan återfinns innehållsförteckningen i dokumentationen:

A methodology for the life-cycle assessment of treated timber products

S R Smith, R J Murphy, D J Dickinson

Initial results and observations of a model system to assess the efficacy and environmental impact of preservative treated wood

D C R Sinclair, G M Smith, A Bruce, H J Staines

Borates as wood preservatives - an environmental, health and safety perspective

J B Rainer

The shower test method. A leaching test for assessing preservative losses from treated timber under simulated open storage conditions

J B G A Havermans, W J Homan, M J Boonstra

A Comparative study of CCA type C and B treated poles in service

A J Nurmi

Laboratory experiments on aerial emissions from wood treated with wood stains

G Van Eetvelde, M Stevens

Depletion of preservatives from treated wood: Results from laboratory, fungus cellar and field tests

L Jin, A F Preston

Modelling of PCP migration in the environment: feeding the models with laboratory data

A Besner, P Tétreault, R Gilbert

Programme d'études sur le pentachlorophénol

G Beaulieu, A Bériault, R Chénier, L Houde

Système informatisé d'aide à la décision pour la gestion de la migration du pentachlorophénol dans l'environnement

G Lefebvre, J-C Tessier

Health hazards and environmental aspects when using Cu-HDO-containing wood preservatives in vacuum pressure plants

W Hettler, S Breyne, M Maier

On site test for indicative determination of leaching of components of preservatives from treated timber

W J Homan, H Militz

Assessment of losses of wood preservatives from treated wood by leaching into the environment

R J Orsler, G E Holland

Wood kiln drying (Le Séchage artificiel du bois) Simple process of material treatment or soft method of preservation?

F More-Chevalier

Impact socio-economique d'un allongement de la durée de service par un traitement préventif approprié. Application aux bois de construction utilisés en zone urbaine a haute densité de population

A T Lelis, G A C Lopez

Extending the useful life of creosoted electricity distribution poles

D J Dickinson, B Calver

Utilisation industrielle du bois. Préservation de la matière par des utilisations rationnelles successives de ses propriétés

M R Barry

The potential for reuse of treated wood poles removed from service

P A Cooper

Development of a commercial-scale CCA chemical sludge recycling system

A J B Butler

Persistence of active ingredients in treated wood

E Graf, P Manser, S Rezzonico, B Zraggen

Solidification - A viable option for the safe disposal of CCA treatment plant wastes

M R Gayles, D Aston

Microbial decomposition of salt treated wood

R-D Peek, I Stephan, H B Leithoff

Délavabilité de bois ronds traités avec un sel CCA dans des conditions réelles de stockage. Incidence pratique de la fixation accélérée par étuvage Impact effectif sur l'environnement

M Rayzal, F Larroze

The microbiological treatment of chlorophenolic preservatives in spent utility poles

A McBain, F Cui, J N R Ruddick

The fate of salt preservatives in facility yard soils and decontamination of soils and drainage waters

R-D Peek, H Klipp, K Brandt

Decomposition of biocides in aqueous media. Cases of MTC and TCMTB

R Perraud, M Papazian

Quantification des emanations de substances dans l'air ambiant a partir des bois traités

H Sageot, M Lamour

A voluntary system to control the usage of wood preservatives in Austria

R Gründlinger, H Hofer

Health and safety in use of antistain chemicals

I Linderborg

Dutch work programme for environmental measures in wood preserving industry

P Pasveer, H Militz, W J Homan

Dutch national environmental policy strategy (NMP): Implications throughout the life cycle of treated timber and for the dutch preservation industry

P M Esser, D A Lewis, A J Pendlebury

Eco-tax - A new threat for wood preservation? The Belgian experience

G Van Steertegem, F De Jaeger

Inventaire des "déchets" ou produits connexes de la filière bois

G Marcotte

Trends in environmental management in industry. Implications for wood preservation activities

Jacqueline Aloisi de Larderel

DETTA ÄR.....

sista numret av Aktuellt med nuvarande redaktion. Vi tackar för oss och tillönskar läsekretsen

Trevlig sommar!

Marie-Louise

Nina

Lent

FÖRÄNDRINGAR I KVALITETSKONTROLLEN

1993-06-01 Sid 1 (3)

	Datum	Träskyddsklass och medel
A. Indragen märkningsrätt		
Åhus Timber Trading & Impregnering AB	920320	A (CCA) (Inga andra märkningsrätter finns)
Träbehandling i Valbo AB	920918	A, AB (CCA) (Inga andra märkningsrätter finns)
B. Återfådd märkningsrätt		
Vattenfall Transmission AB	920908	A (CCA) (Indragen 910913)
Nylands Trä & Tryckimpregnering AB	921209	A (CCA) (Indragen 920630)
C. Uteslutna företag och uppsagda avtal		
Jämtskogens Trä AB (konkurs och produktionsnedläggning)	920715	A (CCA)
E A Sandströms Trävaru AB (överlåtelse av anläggningen till Älvkarleby Trävaru AB)	920908	A, AB (CCA)
Elit-Fönster AB, Vimmerby (produktionsnedläggning)	920917	B (organotenn)
EMBAB, Skutskärs Emballage AB (överlåtelse av anläggningen till Skutskärs Trä AB)	930423	A (CCA)
D. Nyanslutna företag		
Dannegrens Sågverk AB	920915	A, AB (CCP)
Älvkarleby Trävaru AB (övertagit anläggningen från E A Sandströms Trävaru AB)	920915	A, AB (CCA)
J F Åkerberg & Son (Tillverkningsställe: EMV, Tallin, Estland)	930125	A, AB (CCP)
Skutskärs Trä AB (övertagit anläggningen från EMBAB, Skutskärs Emballage AB)	930518	A, AB (CCP) och A (CCA)

1993-06-01 Sid 2 (3)

	Datum	Träskyddsklass och medel
E. Nya godkännanden p g a namnbyte m m		
Vattenfall Transmission AB (tidigare KraftGross AB, Åsbro Impregnering)	921209	A (CCA och kreosot)
Värmlands Trä AB (tidigare Värmlands Trävaruexport AB)	930201	A, AB (CCA)
Jonssons Fönsterfabrik AB (tidigare J Jonssons Snickerifabrik AB)	930319	B (organotenn)
Nya Jabo Träprodukter AB (tidigare Jabo Träprodukter AB)	930416	A, AB (CCP och Cu-medel)
Traryd Fönster AB, tillverkningsställe: Torup (tidigare Torups Snickerier AB)	930416	B (organotenn)
F. Nya klasser och medel		
AB Tenhults Impregneringsverk	921012	AB (CCB) (M, A, AB (CCA) sedan tidigare)
Keneb Träbearbetning AB	921110	AB (CC) (A (CC) sedan tidigare)
Svenska Träimpregnerings AB Suecia, tillverkningsställe: Södra Vi	921201	A (CCB) (A, AB (CCA) sedan tidigare) (AB (CCB) sedan tidigare) (A (Kreosot) sedan tidigare)
Suntetorps Impregneringsverk AB	921201	A, AB (CCP) (M, A, AB (CCA) sedan tidigare)
Martinsons Trä KB	930115	A, AB (CCP) (A, AB (CCA) sedan tidigare)
Nylands Trä & Tryckimpregnering AB	930305	A, AB (CC) (A (CCA) sedan tidigare)
Sjösa Träimpregnering AB	930305	A, AB (CCP) (A (CCA) sedan tidigare)
Nacka Trä & Byggvaror AB	930331	A, AB (CCP) (A (CCA) sedan tidigare)
Borgunda Såg & Hyvleri AB	930405	A, AB (CCP) (A (CCA) sedan tidigare)
Westwood Component AB	930405	A, AB (CCP) (A (CCA) sedan tidigare)

1993-06-01 Sid 3 (3)

	Datum	Träskyddsklass och medel
F. Nya klasser och medel (forts)		
Älvkarleby Trävaru AB	930405	A, AB (CCP) (A, AB (CCA) sedan tidigare)
Fyrås Trä & Impregnering AB	930421	AB (CCP) (A, AB (CCA) sedan tidigare)
AB Tenhults Impregneringsverk	930421	AB (CB) (M, A, AB (CCA) sedan tidigare) (AB (CCB) sedan tidigare)
Rolfs Såg & Hyvleri AB	930506	A, AB (CCP) (A, AB (CCA) sedan tidigare) (AB (CCB) sedan tidigare)
Derome Byggvaror AB	930506	AB (CCB) (A (CCA) sedan tidigare) (A, AB (CCP) sedan tidigare)
Arvidsjaur Träimpregnering AB, ATAB	930518	A, AB (CCP) (M, A (CCA) sedan tidigare)
Keneb Träbearbetning AB	930519	A, AB (CCP) (A, AB (CC) sedan tidigare)

BESTÄLLNING

Skickas till: Svenska Träskyddsinstitutet
 Box 5607
 114 86 Stockholm Fax 08-10 80 81

Härmed beställes från Svenska Träskyddsinstitutet:

_____ex Impregneringsstatistik 1992 (Aktuellt nr 3)	gratis
_____ex Torkning av stolpar (Medd 167)	200:-
_____ex Jämförelser mellan traditionella och moderna träskyddsbehandlingar (Medd 168)	200:-
_____ex Impregneringsverksmatrikel	50:-
_____ex Träskyddsinstitutets årsredovisning	gratis
_____ex Förteckning över godkända träskyddsmedel	gratis
_____ex Förteckning över godkända impregneringsverk	gratis
_____ex Impregneringsjournal (block) ☐ klass M, A, AB ☐ klass B	50:-
_____ex Torkningsjournal (block)	50:-
_____ex tillägg till NTR Dokument 1.2.1. och NTR Dokument 1.6.1. (dansk version)	50:-
_____ex Dokumentation från Träskydd - Teknik (informationsdagar)	50:-
_____ex Dokumentation från IRGs miljökonferens i Cannes 1993	600:-
_____ex prEN 351 Förslag till Europastandard för impregnerat trä (engelsk/tysk/fransk)	100:-
_____ex prEN 599 Förslag till Europastandard för träskyddsmedel (engelsk)	100:-
_____ex Formulär för ansökan om ASS-tillstånd	
_____ex Nordiska Träskyddsrådets årsredovisning 1992	gratis
_____ex Kompendium från träskyddsdag om export till Tyskland (rabatt lämnas ej)	500:-

För Träskyddsföreningens medlemmar samt utbildningsanstalter gäller ovanstående priser med 20% rabatt. Priserna inkluderar porto.

Namn _____
 Adress _____
 Postnummer _____ Postadress _____

BESTÄLLNING

Skickas till: Standardiseringskommissionen i Sverige
 Box 3295
 103 66 Stockholm Fax 08-11 70 35

Härmed beställes:

_____ex SS-EN 335 (del 1 och 2)
 _____ex SS-EN 330

Namn _____
 Adress _____
 Postnummer _____ Postadress _____

1993 - 06 - 01

Följande företag producerar kvalitetskontrollerat, impregnerat trä enligt svensk standard SS 05 61 10.

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Anderssons Sågverk AB Box 54 S-513 02 BORGSTENA Tel: 033-26 32 40 Fax: 033-26 33 12	-	x	x	-	x	-	-
Annebergssågen AB Box 150 S-434 02 KUNGSBACKA Tel: 0300-211 50 Fax: 0300-219 13	-	x	x	-	x	-	-
Arvidsjaur Träimpregnering AB, ATAB Norrbyn Industriområde S-933 00 ARVIDSJAUR Tel: 0960-112 24 Fax: 0960-135 00	x	x	x	-	x	-	-
ATO IMP AB Soldatorpsvägen 6 S-774 62 AVESTA Tel: 0226-552 25 Fax: -	-	x	x	-	x	-	-
Beijer Byggmaterial i Göteborg AB Box 4104 S-422 04 HISINGSBACKA Tel: 031-58 93 00 Fax: 031-52 33 54	x	x	x	-	x	-	-
Bergslagsstaket AB Pl 6700, Högfors bruk S-714 00 KOPPARBERG Tel: 0580-220 60 Fax: -	-	x	-	-	x	-	-
AB Bitus Pl 3358 S-382 94 NYBRO Tel: 0481-110 33 Fax: 0481-123 33	x	x	x	-	x	-	-
Bodensågen AB Moråsvägen S-961 37 BODEN Tel: 0921-136 90 Fax: 0921-137 11	x	x	x	-	x	-	-
Borgunda Såg AB Stenstorp S-541 93 SKÖVDE Tel: 0500-45 13 95 Fax: 0500-45 11 44	-	x	x	-	x	-	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Bröderna Erikssons Trävaruaffär AB Norget S-571 95 NÄSSJÖ Tel: 0380-744 00 Fax: 0380-748 08	-	x	-	-	x	-	-
Callans Trä AB Box 17 S-840 21 ERIKSLUND Tel: 060-15 59 00 Fax: 0691-332 80	-	x	x	-	x	-	-
Chemwood Alvesta AB Ågårdsvägen 9 S-342 32 ALVESTA Tel: 0472-117 00 Fax: 0472-141 50	-	x	x	-	x	-	-
Dannegrens Sågverk AB Box 2015 S-512 02 SEXDREGA Tel: 0325-252 20 Fax: 0325-255 01	-	x	x	-	x	-	-
Derome Byggsvaror AB Åsby S-430 20 VEDDIGE Tel: 0340-313 00 Fax: 0340-311 87	-	x	x	-	x	-	-
AB Karl Ekesiöö Box 20096 S-161 02 BROMMA Tel: 08-28 92 00 Fax: 08-627 56 01	-	x	x	-	x	-	-
Elit-Fönster AB Box 23 S-360 74 LENHOVDA Tel: 0474-280 00 Fax: 0474-212 04	-	-	-	x	-	x	-
ERA-Produkter AB Elementvägen 3 S-437 36 LINDOME Tel: 031-99 40 50 Fax: 031-99 40 86	-	-	-	x	-	x	-
Forsrä AB Box 33 S-820 65 FORSA Tel: 0650-234 50 Fax: 0650-238 37	-	x	x	-	x	-	-
Fredells Trävaru AB Box 90110 S-120 21 STOCKHOLM Tel: 08-723 47 00 Fax: 08-723 47 59	-	x	x	-	x	-	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Fyrås Trä & Impregnering AB Fyrås 1300 S-830 70 HAMMERDAL Tel: 0644-301 30 Fax: 0644-301 13	-	x	x	-	x	-	-
Fönsterspecialisten AB Box 97 S-280 70 LÖNSBODA Tel: 0479-210 20 Fax: 0479-213 58	-	-	-	x	-	x	-
Gagnefs Industrisnickerier AB, Gisab Box 67 S-780 40 MOCKFJÄRD Tel: 0241-210 90 Fax: 0241-205 80	-	-	-	x	-	x	-
Gotlandsflis AB Industriområdet S-620 20 KLINTEHAMN Tel: 0498-24 17 00 Fax: 0498-24 07 00	x	x	x	-	x	-	-
Hagafors Byggvaror AB Hagafors S-560 13 HOK Tel: 0393-200 00 Fax: 0393-202 22	-	-	-	x	-	x	-
Hagge Säg AB Hagge S-771 90 LUDVIKA Tel: 0240-283 00 Fax: 0240-282 64	-	x	x	-	x	-	-
Ernst Hjorths Trävaru AB Box 4 S-261 22 LANDSKRONA Tel: 0418-166 70 Fax: 0418-213 83	x	x	x	-	x	-	-
Hummelsta Byggvaru AB Uddala S-745 94 ENKÖPING Tel: 0171-420 16 Fax: 0171-421 51	-	x	-	-	x	-	-
Ingårps Tryckimpregnering AB Ingarp S-575 95 EKSJÖ Tel: 0381-400 30 Fax: 0381-401 14	-	x	x	-	x	-	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Jonssons Fönsterfabrik AB Rådom 2425 S-882 93 HELGUM Tel: 0620-430 17 Fax: 0620-430 13	-	-	-	x	-	x	-
Kalix Wood AB Hamngatan 1 S-950 53 KARLSBORGSVERKEN Tel: 0923-202 10 Fax: 0923-202 14	-	x	x	-	x	-	-
Keneb Träbearbetning AB Box 66 S-290 10 TOLLARP Tel: 044-31 22 60 Fax: 044-31 10 11	-	x	x	-	x	-	-
Kvillsfors Träindustri AB Box 4 S-570 16 KVILLSFORS Tel: 0383-412 10 Fax: 0383-413 78	-	-	-	x	-	x	-
Levene Såg AB PI 10320 S-534 93 STORA LEVENE Tel: 0512-602 65 Fax: 0512-605 95	-	x	x	-	x	-	-
AB Lindhs Träförädling Fågelhagen 1104 S-661 00 SÄFFLE Tel: 0533-190 54 Fax: 0533-190 45	-	x	x	-	x	-	-
AB Lisma Såg & Byggnadsvaror Lännavägen S-142 91 SKOGÅS Tel: 08-707 99 00 Fax: 08-707 62 33	-	x	x	-	x	-	-
AB Malå Trä Malå S-930 70 MALÅ Tel: 0953-107 70 Fax: 0953-114 91	x	x	x	-	x	-	-
Martinsons Trä KB Box 340 S-930 21 BYGDSILJUM Tel: 0914-202 00 Fax: 0914-203 75	-	x	x	-	x	-	-
Mjöbäck Vakuumimpregnering Prästgården S-510 60 ÖVERLIDA Tel: 0325-343 06 Fax: 0325-343 89	-	-	-	x	-	x	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Modulfönster AB Box 2018 S-287 02 TRARYD Tel: 0433-622 85 Fax: 0433-624 69	-	-	-	x	-	x	-
Moelven Valåsens Sågverk AB Box 404 S-691 27 KARLSKOGA Tel: 0586-655 00 Fax: 0586-281 95	-	x	x	-	x	-	-
Myresjöfönster AB Box 153 S-574 22 VETLANDA Tel: 0383-140 00 Fax: 0383-177 92							
Tillverkningsställe: Myresjöfönster AB Hjärtlandavägen 8 S-576 00 SÄVJÖ Tel: 0382-135 70 Fax: 0382-136 56	-	-	-	x	-	x	-
Nacka Trä & Byggvaror AB Box 4155 S-131 04 NACKA Tel: 08-601 12 00 Fax: 08-718 05 54	-	x	x	-	x	-	-
Nya Jabo Träprodukter AB Box 201 S-514 01 TRANEMO Tel: 0325-761 60 Fax: 0325-769 04	-	x	x	-	x	-	-
Nylands Trä & Tryckimpregnering AB Lilla Nygatan S-870 52 NYLAND Tel: 0612-222 30 Fax: 0612-223 00	-	x	x	-	x	-	-
Piteå Såg & Hyvleri AB Pl 1126 S-940 16 SVENSBYN Tel: 0911-123 18 Fax: 0911-144 27	-	x	x	-	x	-	-
Rolfs Såg & Hyvleri AB Box 54 S-952 21 KALIX Tel: 0923-133 00 Fax: 0923-103 75	-	x	x	-	x	-	-
Sjösa Träimpregnering AB Sjösa S-611 90 NYKÖPING Tel: 0155-22 00 10 Fax: 0155-22 00 21	-	x	x	-	x	-	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Skogsägarna Västerbotten-Örnsköldsvik Box 5076 S-900 05 UMEÅ Tel: 090-15 67 00 Fax: 090-11 49 10							
Tillverkningsställe:							
Agnäs Träimpregnering	x	x	-	-	x	-	-
Agnäs 10 S-916 91 BJURHOLM Tel: 0932-401 33 Fax: 0932-400 62							
Skutskärs Trä AB Nedre Arbetshusgatan 76 C S-802 51 GÄVLE Tel: 026-716 88 Fax: 026-716 88 (Anläggningen ägdes tidigare av EMBAB, Skutskärs Emballage AB, Skutskär)	-	x	x	-	x	-	-
Snidex AB Skolgatan 1 S-937 32 BURTRÄSK Tel: 0914-111 60 Fax: 0914-113 85	-	-	-	x	-	x	-
AB Solberga Trävaruaffär Nässjövägen 8 S-571 76 NÄSSJÖ Tel: 0380-520 00 Fax: 0380-520 90	-	x	x	-	x	-	-
SP-Snickerier AB Box 304 S-828 00 EDSBYN Tel: 0271-290 00 Fax: 0271-223 16	-	-	-	x	-	x	-
Strömsunds Takstolar AB Box 45 S-833 00 STRÖMSUND Tel: 0670-123 34 Fax: 0670-133 39	-	x	x	-	x	-	-
Sundbergs AB Fabriksgatan 3 S-570 20 BODAFORS Tel: 0380-315 00 Fax: 0380-303 36	-	-	-	x	-	x	-
Suntetorps Impregneringsverk AB Suntetorp S-541 92 SKÖVDE Tel: 0500-46 30 10 Fax: 0500-46 31 68	x	x	x	-	x	-	-
Svenska Träimpregnerings AB Suecia Box 76 S-771 22 LUDVIKA Tel: 0240-136 20 Fax: 0240-807 53	-	x	-	-	x	-	x

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Svenska Träimpregnerings AB Suecia Ormnäs S-826 00 SÖDERHAMN Tel: 0270-546 10 Fax: 0270-551 64	-	x	-	-	x	-	x
Svenska Träimpregnerings AB Suecia Box 40 S-590 80 SÖDRA VI Tel: 0492-204 25 Fax: 0492-202 90	-	x	x	-	x	-	x
Tanums Fönster AB P1 1010 S-457 00 TANUMSHEDE Tel: 0525-291 90 Fax: 0525-296 77	-	-	-	x	-	x	-
AB Tenhults Impregneringsverk Box 30 S-567 21 VAGGERYD Tel: 0393-120 35 Fax: 0393-113 17	x	x	x	-	x	-	-
TOR Impregnering AB Kråkbergsvägen 78 S-792 33 MORA Tel: 0250-121 10 Fax: 0250-174 83	-	x	x	-	x	-	-
Traryd Fönster AB Box 2062 S-287 02 TRARYD Tel: 0433-622 60 Fax: 0433-626 35							
Tillverkningsställen:							
Traryd Fönster AB Kyrkvägen 3 S-310 70 TORUP Tel: 0345-204 00 Fax: 0345-211 51	-	-	-	x	-	x	-
Traryd Fönster AB Box 2062 S-287 02 TRARYD Tel: 0433-622 60 Fax: 0433-626 35	-	-	-	x	-	x	-
AB Uddevalla Trävaruaffär Nordmanneröd 100 S-451 93 UDDEVALLA Tel: 0522-147 50 Fax: 0522-359 10	x	x	-	-	x	-	-
Valbo Trävaru AB Box 1023 S-818 21 VALBO Tel: 026-13 20 10 Fax: 026-13 22 44	-	x	x	-	x	-	-

Företag	Träskyddsklass enligt SS 05 61 10				Träskyddsmedel		
	M	A	AB	B	Salt	Olja	Kreosot
Wallmarks Säg AB Kroksjön S-931 95 SKELLEFTEÅ Tel: 0910-571 00 Fax: 0910-571 70	-	x	-	-	x	-	-
Varbergs Träimpregnering AB Susvindsvägen 22 S-432 31 VARBERG Tel: 0340-899 00 Fax: 0340-899 11	x	x	x	-	x	-	-
Vattenfall Transmission AB Åsbro Impregnering Box 26 S-690 45 ÅSBRO Tel: 0582-501 78 Fax: 0582-504 55	-	x	-	-	x	-	x
Westwood Component AB Box 8060 S-650 08 KARLSTAD Tel: 054-53 44 35 Fax: 054-53 11 97	-	x	x	-	x	-	-
Vinäs Industri AB Box 20 S-792 21 MORA Tel: 0250-162 40 Fax: 0250-300 12	-	-	-	x	-	x	-
Värmlands Trä AB Box 136 S-661 00 SÄFFLE Tel: 0533-125 30 Fax: 0533-164 10	-	x	x	-	x	-	-
J F Åkerberg & Son S-610 53 ENSTABERGA Tel: 0155-571 80 Fax: 0155-575 00	-	-	-	-	-	-	-
Tillverkningsställe: EMU Tallin Estland	-	x	x	-	x	-	-
Åtvidabergs Trävaru AB Box 257 S-597 26 ÅTVIDABERG Tel: 0120-130 80 Fax: 0120-340 24	-	x	-	-	x	-	-
Älvkarleby Trävaru AB Lövlundsvägen 34 S-814 91 FURUVIK Tel: 026-987 50 Fax: 026-987 30	-	x	x	-	x	-	-

1993-06-01

Listan upptar av Nordiska Träskyddsrådet godkända träskyddsmedel, som är tillåtna för användning i Sverige, dvs de är även godkända av Kemikalieinspektionen. Klassbeteckningar (klass M, A, AB och B) enligt SS 05 61 10.

Träskyddsmedel	Huvudsakliga beståndsdelar	Krav på upptagning i furusplintved ¹⁾ , kg/m ³				Kemikalieinspektionens	
		Klass M	Klass A	Klass AB	Klass B	Reg nr	Behörighetsklass
1. Vattenlösliga medel							
Defence 300 SL	azakonazol, N-alkylbensyldimetyl- ammoniumklorid N-dikokosalkyldimetyl- ammoniumklorid	-	-	8,0	8,0	3892	2
Injecta K33-C*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	-	3888	1 ASS
Injecta CKB flytande	koppar, krom, bor	-	21,0	16,0	16,0	3889	1 ASS
Injecta CCP	koppar, krom, fosfor	-	18,0	18,0	-	3890	1 ASS
Kemwood CT86	koppar, N-alkylbensyl- dimetylammoniumklorid	-	40,0	19,0	19,0	3691	2
Kemwood KB75	koppar, bor	-	40,0	-	-	3587	2
Kemwood KC73*	koppar, krom	-	10,0	10,0	10,0	3609	1 ASS
Kemwood KCP Pasta	koppar, krom, fosfor	-	18,0	18,0	-	3741	1 ASS
Kemwood K33 typ B*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3449	1 ASS
Kemwood K33 typ C*#	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3586	1 ASS
Kemwood K33 typ C flytande*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3637	1 ASS
Kemwood K33 C-60*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3953	1 ASS
Mitrol 48 Tryck	guazatinacetat, N-alkylbensyldimetyl- ammoniumklorid	-	-	8,0	8,0	3656	2
Rentokil A/C33*	koppar, krom, arsenik	32,0	16,0	7,0	-	3328	1 ASS
Rentokil A oxid, typ C*	koppar, krom, arsenik	30,0	15,0	7,0	7,0	3875	1 ASS
Rentokil CCA, typ C*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	-	3894	1 ASS
Rentokil CCB 90	koppar, krom, bor	-	24,0	18,0	18,0	3843	1 ASS
Rentokil K33*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	-	3051	1 ASS
Rentokil O*	koppar, krom	24,0	18,0	-	-	3322	1 ASS
Rentokil P50	koppar, krom, fosfor	-	18,0	18,0	-	3210	1 ASS
Tanalith CBC Pasta	koppar, krom, bor	-	24,0	18,0	-	3729	1 ASS
Tanalith CC*	koppar, krom	-	18,0	18,0	-	3204	1 ASS
Tanalith CC oxid 3416*	koppar, krom	-	10,0	10,0	10,0	3853	1 ASS
Tanalith K33*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3456	1 ASS
Tanalith CCA oxid typ C*	koppar, krom, arsenik	24,0	12,0	5,0	5,0	3489	1 ASS
Tanalith CCA Pasta*	koppar, krom, arsenik	30,0	15,0	7,0	7,0	3391	1 ASS
Tanalith MCB	koppar, bor, tebukonazol	-	-	12,0	12,0	3969	2
Wolmanit CX-S	koppar, bor	-	-	3,0	3,0	.6	.6

Fotnoter, se omstående sida!

1993-06-01

Träskyddsmedel	Huvudsakliga beståndsdelar	Krav på upptagning i furusplintved ¹⁾ , kg/m ³				Kemikalieinspektionens	
		Klass M	Klass A	Klass AB	Klass B	Reg nr	Behörighetsklass

2. Oljor och oljelösliga medel

Aquanti Rentosol 30	TBTO (tributyltennoxid)	-	-	-	0,57 (30) ²	3686	2
Gori vac TL83	TBTN (tributyltennaftenat) 3-jod-2-propynylbutylkarbamat	-	-	-	0,52 (26) ²	3844	2
Gori vac TL85	TBTN	-	-	-	0,99 (30) ²	3140	2
Rentosol	TBTO	-	-	-	0,57 (60) ²	3303	2
Vacground AA 150	TBTO, diklofluamid	-	-	-	0,56 (43) ²	3348	2
Vacsol	TBTO	-	-	-	0,52 (26) ²	3009 ³	2
Vindu Träskydd AA-155	TBTO, diklofluamid	-	-	-	0,61 (34) ²	3641	2

3. Kreosotoljor

Kreosotolja	derivat av stenkoltjärä ⁴	400,0	135,0	90,0	- ⁵	1 ASS
Kreosotolja K	derivat av stenkoltjärä	445,0	150,0	100,0	- ⁵	1 ASS
Kreosotolja MT	derivat av stenkoltjärä	-	135,0	90,0	- ⁵	1 ASS

¹ Träslag godkända av Nordiska Träskyddsrådet (NTR) är furu (*Pinus spp*), alla arter; lärk (*Larix spp*), alla arter och Douglas gran (*Pseudotsuga menziesii*). Andra träslag kan godkännas av NTR.

Utanför SS 05 61 10 har NTR i särskilda rekommendationer beslutat om kvalitetskrav avseende ytterligare några träslag i vissa givna användningsområden enligt:

NTR-Rekommendation nr 5/90: "Impregnering av gran för användning i marin miljö"

NTR-Rekommendation nr 6/90: "Impregnering av gran för användning i markkontakt"

NTR-Rekommendation nr 7/90: "Impregnering av gran för användning till fönster"

NTR-Rekommendation nr 8/91: "Impregnering av granbräder för användning ovan mark"

NTR-Rekommendation nr 9/92: "Impregnering av stolpar av Western Red Cedar"

Endast impregneringsföretag som är godkända enligt SS-05 61 10 och har tecknat särskilt avtal med SP avseende en eller flera av ovanstående rekommendationer har rätt att märka virket.

² Upptagningen beräknas för aktiva ämnen (TBTO, kopparnaftenat etc) eller impregneringsmedlet (aktiva ämnen + additiv + lösningsmedel). Kravet på upptagning för det sistnämnda alternativet anges inom parentes. Upptagningsberäkningar på impregneringsmedlet utförs vid rutinmässig driftkontroll på impregneringsanläggningen, medan beräkningar på aktiva ämnen i regel görs endast vid kemisk analys av det impregnerade virket vid exempelvis Statens Provninganstalts kvalitetskontroll.

³ Registreringen gäller för de två varianterna Vacsol 2151 och 2157.

⁴ Kreosotoljan skall uppfylla WEI specifikation typ A eller B eller de skandinaviska kvalitetsbestämmelserna. Halten, s k sura beståndsdelar, får dock vara max 3 %.

⁵ Flera registrerade kreosotoljor finns. Kemikalieinspektionens reg nr 3087, 3167, 3386, 3590.

⁶ Träskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen på dispens 1 om 940630 i avvaktan på fullständigt godkännande. Medlet får endast användas för impregnering av virke för avsättning på den svenska marknaden och för export.

* Träskyddsmedlet är godkänt i klass M, när virket impregneras med träskyddsmedlet till klass A, torkas och därefter impregneras till klass A med kreosotolja (dubbelimpregnering).

#Kemikalieinspektionens godkännande upphör 931231.